

Certificate Course in Sanskrit Examination - July - 2014

Paper - 1

Time : 3 Hrs.]

(संस्कृतस्वाध्यायः)

[Max. Marks: 100

I. पञ्च पदानां वर्णान् पृथक्कृत्य लिखत।

5×1=5

1) राजा	2) विज्ञानम्	3) गोपालः
4) सीता	5) लक्ष्मीः	6) सीतानाथः
7) गोविन्दः		

II. पञ्च संख्याः अक्षरैः लिखत।

5×1=5

(1) 18	2) 8	3) 68	4) 99
5) 110	6) 49	7) 220	

III. यथायथं योजयत।

5×1=5

अ	आ	
1. एषः	(अ) लिखामि	()
2. अहं	(आ) अहसत्	()
3. सीता	(इ) महेशः	()
4. द्वे	(ई) फलम्	()
5. एतत्	(उ) बालिके	()

IV. सम्बद्धवाक्यानि मेलयत।

5×1=5

अ	आ	
1. रामः	(अ) षष्ठी-द्विवचनम्	()
2. तिस्रः	(आ) नपुं. प्रथमा-बहुवचनम्	()
3. लतयोः	(इ) पुं. प्रथमा- एकवचनम्	()
4. तानि	(ई) स्त्री. प्रथमा-बहुवचनम्	()
5. राजसु	(उ) सप्तमी बहुवचनम्	()

V. दशवाक्यानि बहुवचने परिवर्तयत।

10×1=10

1) अहं खादामि	2) त्वं हससि	3) सुनीता पठति
4) विद्वान् गच्छति	5) सा सीता अस्ति	6) एकं फलम्
7) एका बृद्धा	8) एकं गृहम्	9) स शिक्षकः
10) एषः शिष्यः	11) नारदः गच्छति	12) त्वं मम पुत्रः

VI. निर्दिष्टं समयम् अक्षरैः लिखत।

5×1=5

1) 4.45 P.M	2) 3.30 A.M	3) 6.00 A.M
4) 09.30 P.M	5) 8.15 A.M	

अनुवर्तते.....

VII. बहुवचनरूपाणि लिखत।

1) हरि	2) बालकः	3) मतिः
4) राजा	5) विद्वान्	

VIII. योग्यक्रियापदैः पञ्चानां रिक्तस्थानं पूर्यत।

5×1=5

- 1) अहं ग्रामं.....(गम्)
- 2) गुरुवः विद्यालयं.....(गम्)
- 3) त्वं पत्रं(लिख)
- 4) राधा अन्नं(खाद्)
- 5) वयं मन्दिरे(पूज)
- 6) अद्य उपवासः.....(अस्)
- 7) दर्शकाः चलच्चित्रं(दृश)

IX. अधोनिर्दिष्टेषु दशवाक्यानि निर्देशानुसारं परिवर्तयत।

10×1=10

- 1) छात्रः गमिष्यति (बहुवचने)
- 2) अहं अगच्छम् (बहुवचने)
- 3) ते ग्रामं गमिष्यन्ति (अतीतकाले)
- 4) एका बालिका कार्यं करोति (भविष्यत् काले)
- 5) शिक्षकाः हसन्ति (एकवचने)
- 6) दरिद्रः गृहे वसति (बहुवचने)
- 7) कृषकाः जलं पिबन्ति (अतीतकाले)
- 8) ते मम भ्रातरः सन्ति । (एकवचने)
- 9) त्वं हरिं वदसि । (बहुवचने)
- 10) अहं परीक्षां ददामि (भविष्यत्काले)
- 11) स प्रथमदीक्षां पठति । (बहुवचने)
- 12) अहं पितरं वदामि (द्विवचने)

X. अधोनिर्दिष्टेषु दशपदानां प्रकृतिप्रत्ययौ निरूपयत।

10×1=10

1) हसितम्	2) गृहीतः	3) समाप्य ।
4) प्रणम्य	5) समाप्य	6) उक्तवान्
7) पठितः	8) उक्तम्	9) विदीर्य
10) कृतवती	11) समाप्तः	12) हसित्वा ।

XI. विजातीयं लिखत।

5×1=5

- 1) लिखति, करोति, गच्छति, अहसत् ।
- 2) वदामः, लिखसि, हसति, हसन्ति ।

- 3) बालकः मयूरः, गोविन्दः, एकः
- 4) मतिः, मुनिः, हरिः, पतिः
- 5) एका, द्वे, एकम्, बालः ।

XII. रिक्तस्थानं पूरयत ।

5×1=5

- 1) रघुवंशम् एकं(महाकाव्यं/कविः)
- 2) सर्वे मानवाः.....(सजीवाः/निर्जीवाः)
- 3) काकः एकः(पक्षी/पशुः)
- 4) सुभद्रा एका(नारी/नरः)
- 5) कृष्णः अर्जुनस्य(सखा/शत्रुः)

XIII. पञ्चपदानि वाक्येषु व्यवहरत ।

5×1=5

1) गणेशः	2) अर्जुनस्य	3) एकम्
4) हसित्वा	5) वयम्	6) ते
7) बहुनि	8) माता	

XIV. पञ्चानां लङ्लकार रूपाणि लिखत ।

5×1=5

1) हसन्ति ।	2) पठन्ति ।	3) अस्ति ।
4) करोसि ।	5) गच्छन्ति ।	6) गच्छामः
7) पूजयति	8) पचसि ।	

XV. दशानाम् इतरवचनयोः रूपं लिखत ।

10×1=10

1) वयम्	2) मतयः	3) बालकः
4) माता	5) पतिः	6) पुत्राणाम्
7) शिक्षकैः	8) लते	9) यूयम्
10) तौ	11) देवताः	12) देवस्य

XVI. पञ्चानां मूलरूपाणि लिखत ।

5×1=5

1) त्रयः	2) पतयः	3) अस्माकम्
4) भवन्ति	5) पश्यन्ति	6) अयम्
7) भवन्तः	8) अहम् ।	

Certificate Course in Sanskrit Examination - July - 2014

Paper - 2

Time : 3 Hrs.]

(संस्कृतस्वाध्यायः)

[Max. Marks : 100

I. श्लोकद्वयं पठित्वा उत्तरं लिखत ।

5×2=10

- अ) दम्भेन धर्मं कपटेन मैत्रीं सुखेन विद्यां परुषेण नारीम् ।
परोपतापेन समृद्धभावं वाञ्छन्ति ये व्यक्तिमपण्डितास्ते ॥
- आ) विना शीलेन वनिता वाग्मिता विद्यया विना ।
विनयेन विना वित्तं मास्तु कस्यापि देहिनः ॥
1. के परोपतापेन समृद्धभावं वाञ्छन्ति ?
 2. अपण्डिताः दम्भेन किं वाञ्छन्ति ?
 3. परुषेण नारीं के वाञ्छन्ति ?
 4. देहिनः विद्यया विना किं मास्तु ?
 5. वित्तं केन विना न भवतु ?

II. अधोनिर्दिष्टं परिच्छेदं पठित्वा प्रश्नानां कृते समाधानं लिखत ।

5×2=10

एकः काकः अस्ति । स तृषितः भवति । स जलस्य अन्वेषणं करोति । सर्वत्र पश्यति । कुत्रापि जलं नास्ति । स सर्वत्र भ्रमति । सुदूरं गच्छति । एकं घटं पश्यति । जलं पातुं न शक्नोति । शिलाखण्डान् घटे स्थापयति । जलम् उपरि आगच्छति । आनन्देन जलं पिबति । स्वनीडं गच्छति ।

1. कः तृषितः अस्ति ?
2. कुत्र जलं नास्ति ?
3. घटे किं स्थापयति ?
4. किम् उपरि आगच्छति ?
5. कः स्वनीडं गच्छति ?

III. वाक्यानि भूतकाले लिखन्तु ।

5×2=10

1. अहं घटीं पश्यामि ।
2. ते विद्यालयं गच्छन्ति ।
3. एतौ वानरौ फलं खादतः ।
4. वयं छात्राः भवामः ।
5. ताः महिलाः मन्दिरं गच्छन्ति ।

IV. अधोनिर्दिष्टानाम् इतरवचनयोः रूपाणि लिखत ।

10×1=10

1. अगच्छत्
2. स्थापयतः
3. करोति ।
4. करोसि
5. भविष्यामि
6. रचयामि ।
7. प्रविशन्ति ।
8. रटन्ति
9. पूजयतः
10. हसामि ।

अनुवर्तते.....

V. भविष्यत्कालिकरूपाणि लिखत ।

10×1=10

1) भवति	2) लिखति	3) हसति ।
4) करोति	5) स्नावयन्ति	6) पठिष्यसि
7) वदति	8) पठति	9) कथयामः
10) हसन्ति ।		

VI. रेखाङ्कितक्रियापदानां क्वतुप्रत्ययान्तरूपाणि लिखत ।

10×1=10

1) रामः <u>अहसत्</u>	2) सीता <u>अगच्छत्</u>	3) वयम् <u>अगच्छाम्</u> ।
4) छात्राः <u>अपठन्</u>	5) फलानि <u>अपतन्</u>	6) वर्षाः <u>अभवन्</u>
7) गोपालाः <u>अगच्छन्</u>	8) बालिकाः <u>अगायन्</u>	9) सुनीता <u>अलिखत्</u>
10) द्वे पुष्पे <u>अपतताम्</u> ।		

VII. पञ्चसंख्याः अक्षरैः लिखत ।

5×2=10

1) 198	2) 290	3) 2014	4) 59
5) 69	6) 2001	7) 1948	8) 1950

VIII. रामायणमाधारीकृत्य दशवाक्यानि लिखत ।

1×10=10

अथवा

‘सप्तगिरि’ विषये दशवाक्यानि लिखत ।

IX. ‘कोणार्क’ विषये दशवाक्यानि लिखत ।

1×10=10

गुरुकुलशिक्षामाधारीकृत्य दशवाक्यानि लिखत ।

X. वेङ्कटेशदर्शनाय गच्छतां बालकानां वार्तालापं दशवाक्यैः लिखत ।

1×10=10

अथवा

दीपावलीशुभाशयं दशवाक्यैः मित्रं प्रति लिखतु ।

○○○